

z p r á v y

Ministerstva financí České republiky pro finanční orgány okresních úřadů a obcí

Ročník: 2000

Číslo: 2

V Praze dne 24. března 2000

OBSAH:

	strana
<u>1. Smluvní pokuta, úrok z prodlení – povinnost státní příspěvkové organizace vymáhat tyto nároky</u>	
čj.: 221/91 302/1999 – ref. JUDr. Hlavičková	2
<u>2. Závodní stravování</u>	
čj.: 281/5 024/2000 – ref. ing. Libnarová	3
<u>3. Doprava dětí do ústavu sociální péče pro mládež</u>	
čj.: 124/95 099/1999 – ref. Mgr. Sabová	4
<u>4. Metodika financování místních rozpočtů pro rok 2000</u>	
čj.: 121/3 426/2000 – ref. J. Pejchalová	4
<u>5. Účtování příspěvků na částečnou úhradu neinvestičních nákladů za pobyt dětí v mateřských školách a školních družinách</u>	
čj.: 142/98 932/1999 – ref. ing. Duchoňová	14
<u>6. Zálohované organizace ve školství a kontrola hospodaření školy</u>	
čj.: 142/15 503/2000 – ref. ing. Duchoňová	14
<u>7. Financování aktivit bezpečnosti silničního provozu okresními úřady</u>	
čj.: MS/1 – 2946/99 – ref. ing. Šlajsová	15
<u>8. Rozpis dotace na školství</u>	
čj.: 124/26 237/2000 – ref. JUDr. M. Melion, ing. R. Kotrba	17
<u>9. Poplatek za sběr, svoz, třídění, využívání a zneškodňování komunálního odpadu</u>	
čj.: 124/25 587/2000 – ref. ing. R. Kotrba	17

1. Smluvní pokuta, úrok z prodlení – povinnost státní příspěvkové organizace vymáhat tyto nároky

čj.: 221/91 302/1999 – ref. JUDr. Hlavičková

Pohledávky nemocnice za zdravotními pojišťovkami jsou pohledávkami organizace, neboť vznikly v souvislosti s její činností. Nakládání s pohledávkami organizací je upraveno v části čtvrté vyhlášky č. 119/1988 Sb. Z dikce § 27 a § 15 odst. 1 cit. vyhlášky ve spojení s dosud platným § 73 hospodářského zákoníku vyplývá, že organizace je povinna pečovat o včasné a řádné uspokojení pohledávek, tj. organizace je povinna učinit vše pro jejich vydobytí, v případě nedobrovolné úhrady vymáhat jejich úhradu soudní cestou. V daném případě tedy mají charakter pohledávky organizace i uplatněné úroky z prodlení a smluvní pokuta.

Úrok z prodlení je dle § 121 odst. 3 občanského zákoníku příslušenstvím pohledávky - tato definice platí i pro obchodní vztahy. Obchodní zákoník obsahuje vlastní komplexní úpravu prodlení dlužníka a následků z toho vyplývajících v § 365 až 369. Obecně lze tedy říci, že v těch případech, kdy se závazkový vztah řídí obchodním zákoníkem, se postupuje v případě úroků z prodlení podle úpravy obsažené v obchodním zákoníku.

Z dikce § 27 odst. 2 vyhlášky č. 119/1988 Sb. vyplývá, že u pohledávek organizací se nepostupuje podle § 15 odst. 2 cit. vyhlášky, tj. že organizace není povinna vyúčtovat a vymáhat stanovené úroky z prodlení, má však samozřejmě právo úroky z prodlení od dlužníka požadovat a vymáhat. Je tedy věcí věřitele - zde nemocnice, jak tohoto svého práva využije. Nemocnice by však měla vždy důkladně zvažovat v každém jednotlivém případě, zda bude na dlužníkovi úroky z prodlení požadovat či nikoliv. V souvislosti s tím je třeba upozornit na povinnost organizace nakládat s pohledávkami organizace s péčí řádného hospodáře.

Jestliže byly vůči dlužníkovi uplatněny úroky z prodlení (jejich uplatnění může, ale nemusí být podloženo smluvně), pak povinnost je platit je třeba považovat za vedlejší závazek, jehož vznik je podmíněn existencí závazku hlavního a lze s ním nakládat samostatně v souladu s příslušnými ustanoveními vyhlášky č. 119/1988 Sb. Citovaná vyhláška umožňuje kromě trvalého upuštění od vymáhání pohledávky (za splnění podmínek zde stanovených § 20 a násl.) také dlužníkovi dluh prominout. Prominutí dluhu je upraveno v § 18 cit. vyhlášky, při jejichž splnění může státní organizace v rámci své pravomoci sama dlužníkovi dluh prominout (ovšem za podmínky, že zde není aplikován postup dle § 32 písm.b) cit. vyhlášky, resp. že dluh nepřesahuje 250 000,-Kč - viz dále). Posouzení a rozhodnutí, zda jsou splněny podmínky k prominutí dluhu, náleží do kompetence subjektu oprávněného s pohledávkou nakládat. Pokud by nebylo dluh možné prominout za zde stanovených podmínek, pak by přicházel v úvahu postup za použití § 35 cit. vyhlášky, tj. k prominutí dluhu by musela být povolena výjimka Ministerstvem financí.

V souvislosti s tímto je třeba uvést, že na povolení výjimky není právní nárok; posouzení, zda jsou splněny podmínky pro povolení výjimky, náleží do výlučné pravomoci Ministerstva financí. V případě, že by se jednalo o pohledávku větší než 250 000,-Kč, pak z dikce § 27 odst. 2 písm.a) vyhlášky č. 119/1988 Sb. vyplývá, že v případech podle § 22 cit. vyhlášky schvalují nakládání s pohledávkami organizací věcně řídící ústřední orgány státní správy, popřípadě okresní úřady (Příloha I k zákonu ČNR č. 425/1990 Sb.).

Pokud se jedná o smluvní pokutu, u níž povinnost ji platit vzniká výlučně na základě dohody, vyhláška č.119/1988 Sb. o ní - s ohledem na dobu zavedení tohoto institutu do našeho právního řádu - výslovně neuvažuje a pro režim pohledávek ze smluvních pokut platí obecná právní úprava zmíněná v úvodu. Nemocnice s nimi dále může nakládat, pokud se jedná o prominutí, příp. trvalé upuštění od vymáhání, jen za podmínek § 27 odst.2 vyhlášky č.119/1988 Sb. ve spojení s jejími § 18 až 23.

Znovu připomínáme, že podle platné právní úpravy (vyhláška č. 119/1988 Sb. a vybraná dosud platná ustanovení hospodářského zákoníku) je organizace povinna s národním majetkem hospodařit s péčí řádného hospodáře; stejně tak má povinnost řádné péče o své pohledávky a k příp. prominutí, resp. trvalému upuštění od vymáhání pohledávky by měla tudíž přistupovat pouze ve zcela výjimečných a odůvodněných případech.

2. Závodní stravování

čj.: 281/5 024/2000 – ref. ing. Libnarová

Za vlastní zařízení závodního stravování se považují taková vlastní zařízení závodního stravování, ve kterých hradí zaměstnavatel ze svých rozpočtových výdajů (nákladů) náklady na provoz tohoto zařízení, to jsou věcné, osobní a režijní náklady. Náklady na hodnotu spotřebovaných surovin hradí strážník a může mu poskytnout příspěvek z fondu kulturních a sociálních potřeb.

Pokud je vlastní zařízení pronajato jinému provozovateli formou nájemní smlouvy nebo je závodní stravování zajišťováno ve vedlejší závodní jídelně, školní jídelně, restauraci nebo formou různých stravenek, jedná se o závodní stravování zajišťované prostřednictvím jiných subjektů. V těchto zařízeních se hradí v ceně každého odebraného jídla příslušná část věcných, osobních a režijních nákladů.

Je-li školní jídelna součástí samostatné příspěvkové organizace, je vlastní závodní jídelnou pro zaměstnance této příspěvkové organizace. Pro zaměstnance jiných zaměstnavatelů se jedná o zajišťování závodního stravování prostřednictvím jiných subjektů.

Při výpočtu úhrady závodního stravování se postupuje podle stanoveného koeficientu ve Výkladu č. 50, který byl otištěn ve Finančním zpravodaji č. 12/1990.

Pokud se ve školní jídelně samostatné příspěvkové organizace stravují důchodci, kteří odešli do prvního starobního důchodu z městského úřadu, lze jim poskytnout příspěvek pouze ze sociálního fondu. Nelze za ně hradit z rozpočtových výdajů část nákladů, která odpovídá části provozních nákladů.

Připomínáme, že postup při financování závodního stravování uveřejněný ve Zprávách MF č. 3/1995, bod č. 1 stále platí.

3. Doprava dětí do ústavu sociální péče pro mládež

čj.: 124/95 099/1999 – ref. Mgr.Sabová

Doprava dětí do ústavu a z ústavu sociální péče pro mládež, které jsou rozpočtovými nebo příspěvkovými organizacemi zřízenými okresním úřadem, není předmětem hlavní činnosti ústavu sociální péče ve smyslu obecně závazných předpisů (zákon č. 100/1988 Sb., vyhláška č.182/1991 Sb., oba ve znění pozdějších předpisů).

Z tohoto důvodu by tyto rozpočtové a příspěvkové organizace mohly provádět dopravu dětí do ústavu a z ústavu vlastními dopravními prostředky pouze za podmínky, že by veškeré náklady (např. odpisy, mzdy, pohonné hmoty) byly uhrazeny z poplatků rodičů dětí. Tyto výdaje (náklady) není možno uhradit z prostředků státního rozpočtu. Podle našeho názoru by nebylo nutno tuto činnost provozovat jako hospodářskou (pokud nebude produkován zisk), ale poplatky by měly být součástí výnosů organizace.

Upozorňujeme na to, že doprava by nemohla být poskytována dítěti, jehož rodiče dostali příspěvek na zakoupení motorového vozidla podle § 35 vyhlášky č. 182/1991 Sb., v platném znění.

4. Metodika financování místních rozpočtů pro rok 2000

čj.: 121/3 426/2000 – ref. J. Pejchalová

Predikce příjmů a výdajů místních rozpočtů na rok 2000 vychází z očekávaných trendů určujících makroekonomických indikátorů a z vývoje daňových příjmů. V souladu s návrhem státního rozpočtu je koncipována jako velmi úsporná.

Současný stav výkonnosti ekonomiky a stále se zvyšující mandatorní výdaje v sociální oblasti výrazně zužují prostor pro financování ostatních výdajů. I v této složité situaci však vláda vytvořila pro územní orgány reálný prostor pro profinancování nejdůležitějších okruhů činností, které mají bezprostřední vliv na uspokojování potřeb občanů.

Predikce objemu příjmů ve výši **173 825 mil. Kč** a výdajů ve výši **175 267 mil. Kč**, předpokládá deficitní hospodaření (**1 442 mil. Kč**). Celý deficit je soustředěn u obcí.

Ve srovnání s rokem 1999 se předpokládá podstatné snížení příjmové základny místních rozpočtů. Snížení se týká nižších kapitálových a ostatních nedaňových příjmů a nižších dotací uvolňovaných ze Státního fondu životního prostředí.

V objemech inkasovaných kapitálových příjmů (částečně i ostatních nedaňových příjmů), se již od konce roku 1998 promítá skutečnost, že obce začaly, za značně výhodných podmínek, s prodáváním hlasovacích práv k energetickým a plynárenským akciím, které obdržely bezplatně od Fondu národního majetku. Fond národního majetku v rámci 2. vlny privatizace založil 8 elektroenergetických a 8 plynárenských distribučních akciových společností. U všech 16 společností bylo v roce 1993 schváleno jednotné schéma rozdělení akcií s tím, že obcím a městům bylo bezúplatně převedeno 34 % akcií (akcie jsou podle stanov převoditelné pouze se souhlasem statutárních orgánů společnosti, zpravidla valné hromady). V roce 1999 prodej výše zmíněných hlasovacích práv kulminoval; pro rok 2000 je predikován z těchto aktivit podstatně nižší výnos než v letech předchozích, jehož důsledkem je podstatné snížení příjmové základny územních rozpočtů.

Provést odhady výše zmíněných převodů akcionářských práv, jejich finanční vyjádření a následně nato odhady použití finančních prostředků takto získaných v tom kterém roce, je velice obtížné. Podle dostupných informací některá města a obce investují prostředky ihned, jiná je prozatím nepoužijí a pokusí se je co nejvýhodněji zhodnotit (kupní smlouvy obsahují klauzuli o tom, že pokud nedojde k následnému převodu akcií, je prodávající povinen takto získané prostředky vrátit).

Základním zdrojem pro financování veřejných statků na místní úrovni jsou **daňové příjmy**. V rámci vlastních příjmů představují daňové příjmy výraznou veličinu (68,8 %). Daňové příjmy jsou významným příjmem každé obce a jejich objem zásadním způsobem předurčuje objem výdajů.

Vlastními příjmy místních rozpočtů budou, tak jako v předchozím roce, kromě příjmů daňových, příjmy nedaňové (21,2 %) a kapitálové (10,0 %).

Předpokládané objemy příjmů a výdajů místních rozpočtů na rok 2000 respektují stanovený rámec pro **dotace ze státního rozpočtu obcím a okresním úřadům (27 968 mil. Kč)**. Z celkové sumy připadá na obce 15 466 mil. Kč a na okresní úřady 12 502 mil. Kč.

Soubor dotací ze státního rozpočtu zahrnutý ve vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí a k rozpočtům okresních úřadů (příloha č. 5 a 6 k zákonu o státním rozpočtu) je v převážné míře určen **na částečnou úhradu neinvestičních výdajů** ve školství, zdravotnictví, ústavech sociální péče, domovech důchodců, na dopravní obslužnost území a na výkon státní správy v přenesené působnosti obcí. Jen výdaje Hasičských záchranných sborů a výdaje na sociální dávky jsou plně profinancovány účelovými dotacemi ze státního rozpočtu.

Pro výpočet dotace v zařízeních sociální péče (domovy důchodců, ústavy sociální péče), vybraných zdravotnických zařízení (dětské domovy, kojenecké ústavy) a do oblastí

školství (základní a mateřské školy vč. škol speciálních), byly použity propočtové ukazatele (počty dětí/žáků, míst a příspěvek na 1 dítě/žáka a 1 místo). Pomocí těchto ukazatelů jsou pak stanoveny absolutní částky dotace (příspěvku) do jednotlivých okresů.

Uvnitř okresu může být výše příspěvku rozepsána diferencovaně, podle reálných potřeb jednotlivých zařízení (netýká se příspěvku na 1 dítě/žáka ve školství).

Dotace jsou určeny pouze pro rozpočtové a příspěvkové organizace zřizované obcemi nebo okresními úřady podle ustanovení § 31 zák. č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů, jejichž finanční hospodaření se řídí vyhl. MF ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu ČR a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, ve znění pozdějších předpisů.

V rozpočtových kapitolách věcně příslušných ústředních orgánů státní správy jsou pro okresní úřady a obce pro rok 2000 rozpočtovány dotace na schválené investiční i neinvestiční programy v celkovém objemu 9 037 mil. Kč. Jedná se např. o dotace na pořízení a technickou obnovu investičního majetku v oblasti sociální péče, Hasičských záchranných sborů okresů, výstavbu a technickou obnovu vodovodů a úpraven vod, kanalizací a čistíren odpadních vod, výstavbu nájemních bytů ve vlastnictví obcí, na modernizaci bytového fondu, apod.

Státní fond životního prostředí poskytne dotace obcím na schválené projekty v oblasti ochrany a vytváření zdravého životního prostředí **v celkové výši 1 200 mil. Kč.**

Dotace pro okresní úřady a obce, uvolňované ze státního rozpočtu z kapitoly všeobecné pokladní správy se člení na:

1. Dotace schválené Parlamentem České republiky v rámci vztahu státního rozpočtu k rozpočtům okresních úřadů a obcí a jimi zřizovaných rozpočtových a příspěvkových organizací (viz přílohy č. 5 a č. 6 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2000).

- **účelová dotace na sociální dávky**

Dotace je určena na výplatu dávek sociální péče. Dávky jsou vypláceny podle platných právních předpisů, a to zdravotně postiženým občanům, občanům sociálně potřebným a ostatním občanům, pokud jim vznikne na výplatu dávky právní nárok.

Vyplacené dávky musí být vykazovány pouze na výdajové položce 5410 – Sociální dávky a pouze na § 4179, § 4180, § 4199. Ve smyslu výkladu k rozpočtové skladbě je tato vazba jednoznačná a platí i opačně, tedy že na jmenovaných paragrafech rozpočtové skladby musí být vykazovány pouze dávky a nic jiného, tedy ani výdaje, které s dávkami úzce souvisí,

např. výdaje spojů. Pro zachycení vrácených prostředků za nesprávně vyplacené dávky je na těchto paragrafech přípustná příjmová položka 2229 – Přijaté vratky transferů j.n.
Dotace je zúčtovatelná a podléhá finančnímu vypořádání;

- **úcelová dotace - příspěvek na výkon státní správy obcemi v přenesené působnosti**

Jedná se o částečnou úhradu osobních a věcných výdajů spojených s výkonem státní správy obcemi v každém okrese (viz příloha č. 8 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2000). Dalším zdrojem úhrady jsou správní poplatky získané obcemi za provedení správních úkonů.
Dotace je pro okres stanovena v mil. Kč na 1 des. místo. Okresní úřady ji rozepisují na jednotlivé obce podle příl. č. 8 zákona o státním rozpočtu na rok 2000 v hodnotách Kč. Proto příp. rozdílly promítne okresní úřad zaokrouhlením dotace u měst – příjemců největších hodnot dotací;

- **úcelová dotace na školství**

U dotace na školství se vlastně jedná o částečný příspěvek na úhradu výdajů na jednoho žáka v mateřské a základní škole. Po jednání zástupců MF ČR a MŠMT se do početních stavů započítávají i žáci ve speciálních školách, jejichž zřizovatelem je obec. Propočtový ukazatel na žáka zůstává na úrovni roku 1999 t.j. 1 221,- Kč. Údaje o počtu dětí a žáků vychází ze v současnosti dostupných údajů (k 30.9.1998, za školní rok 1998/1999). Počet dětí a žáků je vzat z výkazů MŠMT a to:

Výkaz	oddíl	řádek	sloupec
Škol (MŠMT) V 3-01	III	0301	3
výkaz o základní škole	XIX	1902	2
Škol (MŠMT) V 3a-01			
příloha k výkazu o základní škole o speciálních-specializovaných třídách	I	0101	3
Škol (MŠMT) V 4-b-01			
příloha k výkazu o speciálních školách o základní-zvláštní škole	III XIX	0301 1902	3 2
Škol (MŠMT) V 4c-01		0501	
příloha k výkazu o speciálních školách o pomocné škole/přípravném stupni	V	0502 0507	3
Škol (MŠMT) V 1-01			
výkaz o mateřské škole	I	0104	3
Škol (MŠMT) V 4d-01			
příloha k výkazu o speciálních školách o mateřské škole	VI	0602	2

Rozpis dotace se uskuteční na údaje, z nichž rozpočet vychází. Rozdíl nároků na dotaci, vyplývající ze změny počtu žáků mezi údaji, z nichž rozpočet vychází a údaji o počtu žáků, na

než je nárok na dotace (tj. mezi stavy žáků k 30.9.1998 a k 30.9.1999) bude předmětem finančního vypořádání za rok 2000. Obce uplatní prostřednictvím okresních úřadů při finančním vypořádání požadavek na dotaci v případě nárůstu počtu dětí/žáků+);

- **úcelová dotace na ústavy sociální péče**

Propočtový ukazatel na jedno místo v ústavu sociální péče při celoročním a týdenním pobytu činí částku 63 000,- Kč, při denním pobytu částku 33 900,- Kč.

Rozpis dotace se uskuteční na údaje, z nichž rozpočet vychází. Dotace je zúčtovatelná a podléhá finančnímu vypořádání.

*Vyúčtování bude provedeno na základě údaje z ročního výkazu o zařízeních sociální péče za rok 2000 Soc (MPSV) V 1 - 01 (výkaz bude přílohou finančního vypořádání), který **vyjadřuje využití kapacity zařízení**. Při posuzování využití kapacity je minimální hranice stanovena na 95 %, kdy je využití posuzováno jako 100%.*

Okresní úřady (obce) provedou vyúčtování dotací za jednotlivá zařízení;

- **úcelová dotace na domovy důchodců**

Propočtový ukazatel na jedno místo v domově důchodců činí částku 51 716,- Kč a je o 1 216,- Kč vyšší než v roce 1999.

Rozpis dotace se uskuteční na údaje, z nichž rozpočet vychází. Dotace je zúčtovatelná a podléhá finančnímu vypořádání.

*Vyúčtování bude provedeno na základě údaje z ročního výkazu o zařízeních sociální péče za rok 2000 Soc (MPSV) V 1 - 01 (výkaz bude přílohou finančního vypořádání), který **vyjadřuje využití kapacity zařízení**. Při posuzování využití kapacity je minimální hranice stanovena na 92 %, kdy je využití posuzováno jako 100%.*

Okresní úřady (obce) provedou vyúčtování dotací za jednotlivá zařízení;

- **úcelová dotace na vybraná zdravotnická zařízení**

Dotace je určena pouze na vybraná dětská zdravotnická zařízení (kojenecké ústavy a dětské domovy), která nejsou příjmově napojena na soustavu zdravotních pojišťoven. Propočtový ukazatel na 1 místo činí 63 000,- Kč.

Rozpis dotace se uskuteční na údaje, z nichž rozpočet vychází. Dotace je zúčtovatelná a podléhá finančnímu vypořádání.

*Vyúčtování bude provedeno na základě údaje z Ročního výkazu o činnosti ZZ, druh ZZ (obor): kojenecké ústavy a dětské domovy A (MZ) 1 – 01 za rok 2000 (výkaz bude přílohou finančního vypořádání), který **vyjadřuje skutečnou kapacitu zařízení**. Skutečnou kapacitou zařízení v počtu ošetřovacích dnů se rozumí součet denních stavů provozuschopných míst, t.j. počet míst x 365 (366) - počet dnů vyřazení míst z provozu. Provozu schopným místem rozumíme každé místo, na které lze přijmout kojence či dítě do ošetřování.*

Okresní úřady (obce) provedou vyúčtování dotací za jednotlivá zařízení;

+) Poznámka: viz dále bod 8 těchto Zpráv.

- **účelová dotace na Hasičské záchranné sbory**

Dotace je určena na úhradu neinvestičních výdajů Hasičských záchranných sborů a na pokrytí nákladů sboru dobrovolných hasičů vybraných obcí spojených s jejich rozvojem a se zásahy mimo jejich územní obvod.

Při rozpisu neinvestiční účelové dotace pro jednotky Sborů dobrovolných hasičů vybraných obcí bude postup následující:

V součinnosti s okresním požárním radou bude dotace pro obce okresu rozepsána na výdaje, spojené s udržением akceschopnosti jednotek podle Zásad použití neinvestiční dotace v požární ochraně na výdaje sborů dobrovolných hasičů obcí, které pod č.j. PO-2759/II-98 vydalo MV ČR dne 22. prosince 1998 (čl. **II/2b**).

V souladu s ustanovením § 28 odst. 10 rozpočtových pravidel republiky vytvoří okresní úřad ve svém rozpočtu na rok 2000 rezervu ve výši zůstatku nerozepsané neinvestiční účelové dotace

- *na výdaje spojené s odbornou přípravou velitelů a strojníků jednotek sborů dobrovolných hasičů a preventistů požární ochrany obcí k dosažení odborné způsobilosti (podle článku **II/3** cit. zásad). Přidělení dotace obcím je podmíněno účastí uvedeného člena na organizované odborné přípravě;*
- *na zabezpečení výdajů za uskutečněný zásah jednotky sboru dobrovolných hasičů obce na výzvu okresního operačního střediska mimo jejich územní obvod (podle článku **II/1** cit. zásad);*
- *na výdaje spojené s udržением akceschopnosti jednotek kategorie JPO II a JPO III (podle článku **II/2a** cit. zásad).*

Pokud nebudou realizovány výdaje podle článku II/3 a II/1 cit. zásad, rozpuští okresní úřady tuto rezervu před koncem roku na výdaje podle článku **II/2a** citovaných zásad, t.j. na udržení akceschopnosti jednotek (na věcné vybavení, které zůstává majetkem obce).

Okresní úřad zaúčtuje obdržanou dotaci na položku 4112 - Neinvestiční přijaté dotace ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu. Vytvořená rezerva se zařadí na položku 5909 - Ostatní neinvestiční výdaje j.n.

Rozpouštění rezervy v průběhu roku se zaúčtuje mínusem na položce 5909 a zároveň mínusem na položce 4112. U obcí se přijatá dotace zaúčtuje na pol. 4112 v kladné hodnotě. Výdaje se realizují na § 5512.

- **účelová dotace na dopravní obsluhu**

Dotace je určena na částečnou úhradu prokazatelné ztráty pravidelné autobusové dopravy, vyplývající ze smlouvy o závazku veřejné služby dle § 19 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, uzavřené mezi dopravním úřadem (okresním úřadem,

magistrátem) a dopravcem. Dotace je určena na zabezpečení základní dopravní obslužnosti území t.j. dopravy do škol, do úřadů, k soudům, do zdravotnických zařízení poskytujících základní zdravotní péče a do zaměstnání, včetně dopravy zpět. Tato dotace není určena na úhradu provozní ztráty městské hromadné dopravy (tj. veřejné dopravy provozované k uspokojování přepravních potřeb města). V odůvodněných případech lze dotaci čerpat i na úhradu ztráty linek městské autobusové dopravy, která vzniká ze zajišťování závazku veřejné služby mimo území města, k jehož obsluze je zřízena a úhradu prokazatelné ztráty u autobusových linek zařazených do integrovaných systémů i na území města. O čerpání dotace v těchto případech rozhodují příslušné dopravní úřady. Kritéria pro rozdělení dotace na dopravní obslužnost stanovilo ministerstvo dopravy a spojů. Tato kritéria jsou uvedena v příloze.

Dotace je zúčtovatelná a podléhá finančnímu vypořádání.

Okresním úřadům nebudou při finančním vypořádání poskytnuty dodatečné prostředky ze státního rozpočtu na dorovnání této dotace do skutečné výše neinvestičních výdajů na dopravní obslužnost;

- **územní vyrovnávací dotace**

Poskytování této dotace předurčilo nerovnoměrné rozložení inkasa daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Územní vyrovnávací dotace je alokována do těch okresů, u nichž výnos uvedené daně nedosáhne republikového průměru na jednoho obyvatele, tj. částky 2 870,60 Kč v roce 2000. Pro výpočet územní vyrovnávací dotace je brána ta část inkasa daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, která poplyne do rozpočtů územních orgánů (z propočtu republikového průměru jsou vyloučena magistrátní města Plzeň, Brno, Ostrava a hl. město Praha).

Tato dotace je jedinou neúčelovou dotací stanovenou ve finančním vztahu státního rozpočtu k rozpočtům okresních úřadů. O rozdělení územní vyrovnávací dotace v příslušném okrese rozhodne na základě návrhu předloženého přednostou okresního úřadu okresní shromáždění.

Dotace nepodléhá finančnímu vypořádání.

Při rozpisu územní vyrovnávací dotace bude postup následující:

Podle platné úpravy pravidel hospodaření s prostředky státního rozpočtu je územní vyrovnávací dotace v plné výši obsažena ve finančním vztahu státního rozpočtu k rozpočtům příslušných okresních úřadů (příloha č.6 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2000), t.j. jako dotace ze státního rozpočtu republiky podle § 28 odst. 4 písm. g) zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů. Územní vyrovnávací dotace bude v rozpočtu dotčeného okresního úřadu zaúčtována na příjmovou položku 4112 - Neinvestiční přijaté dotace ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu. Podle ustanovení § 18b odst. 1 písm. a) zákona České národní rady č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, ve znění pozdějších předpisů, je rozdělení objemu této dotace na návrh přednosty okresního úřadu mezi okresní úřad a jednotlivé obce okresu v kompetenci okresního shromáždění. Okresní úřady následně ve smyslu ustanovení § 28 odst. 6 (druhá věta)

rozpočtových pravidel republiky zapracují do rozpočtu okresního úřadu na rok 2000 výdajovou položku 5321 Neinvestiční transfery obcím, kde bude zúčtován i okresním shromážděním odsouhlasený objem územně vyrovnávací dotace pro obce a ze které budou prostředky jednotlivým obcím uvolňovány neprodleně po jejich obdržení od Ministerstva financí. U obcí se o přijetí této dotace účtuje na pol. 4122.

2. Dotace z kapitoly Všeobecné pokladní správy státního rozpočtu. Jedná se o dotace, které nelze předem přesně rozdělit do příslušných území a jejich příjemcům se uvolňují na základě splnění předem stanovených podmínek.

- **příspěvek pro okresní úřady na činnost státní správy**

Tento příspěvek je určen pro vybrané okresní úřady, u kterých dochází k výrazným změnám ve vývoji daňové výtěžnosti (vliv přesunů sídel plátcových pokladen mezi okresy, prohloubení míry nezaměstnanosti) a které mají výrazně vyšší než průměrnou kapacitu na tisíc obyvatel v ústavech sociální péče a domovech důchodců. Uvedená dotace bude vybraným okresním úřadům uvolněna nejpozději do konce I. pololetí 2000, a to na základě celkového vývoje hospodaření dotčených okresních úřadů;

- **účelová dotace na pozemkové úpravy**

Dotace je určena na úhradu nezbytných nákladů souvisejících s oceněním věcí, identifikací parcel a vymezením pozemků, které podléhají restituci;

- **individuálně dotované stavby, systémové a ostatní dotace**

Pro organizace zřizované okresními úřady je vyčleněno 1 755 mil. Kč a pro obce a jimi zřizované organizace 1 280 mil. Kč. Investiční dotace jsou především směřovány do oblasti zdravotnictví a školství;

- **účelová dotace na protiradonová opatření**

Dotace je určena na odstranění radonu v bytových objektech a objektech školských a předškolských zařízení a veřejných vodovodů;

- **účelová dotace na správní výdaje na systém dávek státní sociální podpory**

Dotace je určena na úhradu některých věcných výdajů spojených s agendou vyplácení dávek státní sociální podpory pověřenými územními orgány (poštovní a poukázecné);

- **účelová dotace na komplexní součinnostní program prevence kriminality a prevence drogových závislostí na místní úrovni**

Dotace je určena na realizaci projektů prevence kriminality a prevence drogových závislostí.

- **prostředky na realizaci novely zák. č. 133/1985 Sb., o požární ochraně**

Dotace je určena na odchodné a náhradu za ztrátu na platu pro pracovníky Hasičského záchranného sboru.

Rozpis účelových neinvestičních dotací schválených v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnu za okres (příloha č. 5 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2000) s výjimkou neinvestiční účelové dotace pro jednotky Sborů dobrovolných hasičů vybraných obcí a územní vyrovnávací dotace, provedou okresní úřady v souladu s ustanovením § 28 odst. 6 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů a podle ustanovení § 18b odst. 1 písm. a) zákona č. 425/1990 Sb.. Finanční prostředky na tyto dotace obcím uvolní okresní úřady podle schváleného rozpočtu okresního úřadu na rok 2000 (§ 18b odst. 1 písm. b) zákona č. 425/1990 Sb.) jednotlivým obcím neprodleně po jejich obdržení od Ministerstva financí.

Tyto průběžné finanční operace zaúčtují okresní úřady plusem a mínusem na příjmové položce 4112 - Neinvestiční přijaté dotace ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu, s výjimkou územní vyrovnávací dotace.

Ze zákona vyplývá, že vláda nebo na základě jejího zmocnění ministr financí může upravit závazné ukazatele státního rozpočtu z důvodu organizačních nebo metodických změn. V případě organizačních změn jde pouze o rozpočtová opatření související s delimitacemi činností, příp. organizací mezi jednotlivými resorty, vyplývajícími z nově schválených zákonů, příp. vzájemných dohod mezi resorty. V případě metodických změn jde o možné úpravy v souvislosti s novelou rozpočtové skladby. Těmito opatřeními nesmí dojít ke zhoršení výsledného salda příjmů a výdajů státního rozpočtu.

Z výše uvedeného důvodu nebudou prováděna v průběhu roku rozpočtová opatření související s nižším či vyšším počtem žáků ve školství příp. s místy v zařízeních sociální péče nebo v oblasti zdravotnictví. Změny v počtech žáků nebo míst budou předmětem finančního vypořádání za rok 2000.

Podávat doplňující informace o chování obcí a okresních úřadů v průběhu rozpočtového provizoria, o postupech při rozpisu dotací na výkon státní správy obcím v přenesené působnosti, dotací na školství, pro jednotky sborů dobrovolných hasičů, územní vyrovnávací dotace vč. zařazování jednotlivých položek do systému rozpočtové skladby apod., je v kompetenci odd. 124. Jde o legislativní a metodické oddělení odboru 12 – financování územních rozpočtů. Vedoucím oddělení je Ing. Komárek, tel. č. 02 5704 2837.

5. Účtování příspěvků na částečnou úhradu neinvestičních nákladů za pobyt dětí v mateřských školách a školních družinách

čj.: 142/98 932/1999 – ref. ing. Duchoňová

Jednoznačně platí ustanovení § 19 b) odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., z něhož vyplývá, že obec účtuje o příspěvku vybíraném podle § 19 a) citovaného zákona ve prospěch účtu, který si zřídí pro své školy a školská zařízení u příslušné banky. Rozhodně není nutné, aby obec takový účet zřídila pro jednotlivá předškolní zařízení, školní družiny či školní kluby. Stačí, jestliže si ve vlastní analytice svého účetnictví odliší příspěvky ve smyslu § 19 a) týkající se jednotlivé školské jednotky.

V každém případě však jde o prostředky, které přijímá obec na svůj účet a nejde tedy o účty zřizované mateřskou školou, školní družinou nebo školním klubem.

V souladu s § 19 b) odst. 2 citovaného zákona smí obec přijatý příspěvek použít vždy jen ve prospěch té konkrétní mateřské školy, školní družiny nebo školního klubu, v jejíž prospěch příspěvek přijala. Nemůže vybrané příspěvky přerozdělovat.

6. Zálohované organizace ve školství a kontrola hospodaření školy

čj.: 142/15 503/2000 – ref. ing. Duchoňová

Ve Finančním zpravodaji č. 8/1996 je uvedeno pod č. 54 Opatření, kterým se stanoví postupy účtování u malých příspěvkových organizací a u jiných drobných organizací.

V příloze tohoto opatření v čl. 6 – Zálohované organizace v odst. 1 se uvádí, že rozpočtové organizace nebo obce mají ve svém rozpočtu obsaženy veškeré příjmy a výdaje svých zálohovaných organizací a poskytují jim ve formě provozní zálohy peněžní prostředky na úhradu jejich rozpočtovaných výdajů. Svěřují jim hmotný investiční majetek potřebný k jejich činnosti. Zálohovaná organizace nemá právní subjektivitu a není proto ani účetní jednotkou. Orgán, který rozhodl o zřízení zálohované organizace, musí mimo jiné písemně určit osoby, které odpovídají za hospodaření, vedení pokladní služby a účetnictví. Dále se v článku 6 uvádí, že rozpočtové organizace nebo obce zřizují pro zálohovanou organizaci u banky běžný účet, na který vyplácejí vedoucím zálohovaných organizací provozní peněžní zálohu zpravidla na jednoměsíční potřebu.

U zálohovaných organizací se předpokládá, že nebudou hospodařit s celým rozpočtem určeným na jejich činnost, ale jen s vymezeným okruhem svých příjmů a výdajů. Zbývající část jejich rozpočtového hospodaření zabezpečuje její zřizovatel. Proto nepřichází v úvahu, že by zálohovaná organizace mohla využívat v plné míře např. příspěvky od obcí na své žáky, příspěvky od města a státní dotaci na všechny žáky, což jsou zdroje určené pro mnohem širší

okruhy výdajů, než jaké by zálohované organizace měla mít. Je například otázkou, zda zálohovaná organizace bude mít schopnost finančně zajišťovat všechny provozní výdaje, včetně údržby svěřeného majetku.

Do účetnictví obce vstupují též ty údaje, které předává škola jako zálohovaná organizace svému zřizovateli při vyúčtování svěřených záloh, tedy ze svého vedení běžného účtu nebo peněžních záloh zálohované organizace.

Pokud jde o kontrolu hospodaření obce, která se týká zálohované organizace obce, jsou k tomu dány všechny předpoklady tím, že pokud finanční prostředky školy zajišťuje nikoliv škola sama (neboť nemá právní subjektivitu), ale jen obecní úřad, musí být všechny údaje, které se dané školy týkají, patrné z účetnictví obce. Jsou tedy veřejně dostupné.

Možnosti kontroly hospodaření školy ze strany rady školy jsou určeny v Zákoně č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, který v § 17e stanoví:

Rada školy

- a) schvaluje výroční zprávu školy, návrh rozpočtu školy, zprávu o hospodaření školy; tím plní také funkci veřejné kontroly,
- b) vyjadřuje se ke studijním a učebním oborům, které škola připravuje, ke koncepčním záměrům rozvoje školy, k jmenování a odvolání ředitele.
- c) může podat v odůvodněných případech zřizovateli školy nebo v případě základní školy příslušnému úřadu státní správy ve školství návrh na odvolání ředitele školy,
- d) může požádat Českou školní inspekci o inspekci a školský úřad o kontrolu hospodaření školy....

Aby rada školy mohla plně tyto úkoly zajistit, je vhodné, aby mezi členy rady školy byli lidé, kteří se profesně vyznají v otázkách ekonomiky a kontroly.

7. Financování aktivit bezpečnosti silničního provozu okresními úřady

čj.: MS/1 – 2946/99 – ref. ing. Šlajsová

Zveřejňujeme společné stanovisko Ministerstva vnitra, Ministerstva dopravy a spojů a Ministerstva financí k rozpočtovému zatřídění výdajů, které má okresní úřad na úseku bezpečnosti silničního provozu.

Zvrácení dosavadního nepříznivého vývoje dopravní nehodovosti a dosažení jejího poklesu je možné pouze uceleným řešením celé problematiky bezpečnosti silničního provozu, tj. přijetím vzájemně provázaných a účinných opatření na úseku vozidel, komunikací, řízení

dopravy a tzv. lidského činitele, tedy přístupem obdobným, jakým dosáhly vyšší bezpečnosti provozu na silnicích států západní a severní Evropy.

Z tohoto důvodu přijala vláda České republiky svým usnesením č. 681 ze dne 19. října 1998 Akční program zvýšení bezpečnosti silničního provozu. Cílem Akčního programu je vytvořit podmínky pro bezpečnější pohyb na silnicích. Proto vláda uložila zainteresovaným ústředním orgánům státní správy a dalším subjektům zajistit plnění opatření obsažených v tomto programu.

Snížení nepříznivého vývoje dopravní nehodovosti a jejích následků znamená mimo jiné zintenzivnit prevenci a výchovu k dopravní kázní. K tomu byly Radou vlády České republiky pro bezpečnosti silničního provozu schváleny celostátní programy k Dopravní výchově dětí (Program pro začínající cyklisty, Rozhlasový výchovný program "Zlatá zebra", Výtvarný program "Děti, pozor, červená!" a Program systematického výcviku na dětských dopravních hřištích).

Výdaje, které okresnímu úřadu vzniknou na úseku bezpečnosti silničního provozu, to je při zajišťování prevence bezpečnosti silničního provozu, jsou sledovány na § 2219 – Záležitosti pozemních komunikací j. n.

Při plnění úkolů na uvedeném úseku působnosti okresního úřadu přicházejí v úvahu různé položky druhového třídění výdajů. Půjde o úhradu služeb spojených např. s dopravou a ubytováním soutěžících (při vícedenních soutěžích) a jejich stravováním, o případné odměny vyhodnoceným soutěžícím aj. Všechny tyto výdaje se zahrnou podle funkčního členění na § 2219 – Záležitosti pozemních komunikací j. n.

V daném případě nepůjde o výdaje usměrňované okresnímu úřadu limitem na pohoštění a věcné dary, který stanoví Ministerstvo vnitra jako součást položek 5175 – Pohoštění a 5194 – Věcné dary ve vztahu k jeho vlastní činnosti sledované na § 6172 – Činnost regionální správy. Právě proto, že soutěže BESIP se realizují mimo § 6172, nebudou zatěžovat uvedený limit pohoštění a věcných darů, a to i přesto, že např. věcné dary vyhodnoceným soutěžícím budou zaúčtovány k tíži položky 5194 – Věcné dary (§ 2219). Položka 5175 – Pohoštění nebude při těchto akcích vůbec používána, protože stravování účastníků soutěží nelze považovat za pohoštění reprezentativního charakteru. Potraviny pořízené při soutěži budou zatěžovat položku 5131 – Potraviny. Služby spojené se stravováním a další služby pořízené nákupem od jiných zatíží položku 5169 – Nákup služeb j.n.

Vzhledem k tomu, že výše stravného pro účastníky soutěží BESIP není zvlášť stanovena, doporučujeme využít úpravy platné pro stravování zaměstnanců při pracovních cestách v zákoně č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, v platném znění.

8. Rozpis dotace na školství

čj.: 124/26 237/2000 – ref. JUDr. M. Melion, ing. R. Kotrba

V metodice k financování místních rozpočtů pro rok 2000 je uvedeno, že rozpis dotace na školství se provede podle údajů ze zahajovacích výkazů MŠMT k 30. 9. 1998, tj. za školní rok 1998/1999. Vzhledem k tomu, že dotace je předmětem finančního vypořádání za rok 2000, tj. dle zahajovacích výkazů MŠMT k 30. 9. 1999 – za školní rok 1999/2000 a tyto údaje jsou již známy, nemá Ministerstvo financí námitek proti tomu, aby tyto údaje za školní rok 1999/2000 byly použity.

Zbývající část dotace bude po dohodě rozepsána některému z měst, aby byl dodržen souhrnný finanční vztah ke státnímu rozpočtu. V rozpočtu města bude účelovou rezervou a bude o ní rozhodnuto při finančním vypořádání za rok 2000.

9. Poplatek za sběr, svoz, třídění, využívání a zneškodňování komunálního odpadu

čj.: 124/25 587/2000 – ref. ing. R. Kotrba

Nový druh poplatků za sběr, svoz, třídění, využívání a zneškodňování komunálního odpadu, který obec uplatňuje v souladu se zákonem č. 37/2000 Sb., jímž je novelizován zákon č. 125/1997 Sb., o odpadech, se podle rozpočtové skladby zařazuje na položku 1349 – Ostatní poplatky a daně z vybraných činností a služeb j. n.
